

Newsletter projektu „Monitorowanie i dokumentowanie przejawów dyskryminacji oraz mowy nienawiści wobec mniejszości ukraińskiej oraz migrantów z Ukrainy, interwencje prawne”

W ramach projektu „Monitorowanie i dokumentowanie przejawów dyskryminacji oraz mowy nienawiści wobec mniejszości ukraińskiej oraz migrantów z Ukrainy, interwencje prawne” realizowanego przez Związek Ukraińców w Polsce przy wsparciu Fundacji imienia Stefana Batorego kontynuowano, rozpoczęte w 2017 roku, działania polegające na:

I) monitorowaniu i dokumentowaniu polityki państwa polskiego w obszarach, w których występowały zjawiska dyskryminacji i nierównego traktowania obywateli Polski należących do mniejszości ukraińskiej. Podejmowano interwencje w odniesieniu do takich zjawisk, jak:

a) niszczenie grobów i pomników ukraińskich na terenie RP oraz braku dialogu ze społecznością ukraińską ze strony instytucji państwa, w których kompetencji są ww. zagadnienia – Instytutu Pamięi Narodowej (IPN), Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (MKiDN), Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWiA). Podejmowano kwestie w sprawie zarówno niewykrycia w ani jednym z przypadków sprawców przestępstwa, braku kompleksowego programu zapobiegania tego typu przestępstwom, jak i odbudowy zniszczonych obiektów. Podnoszono również postulat uregulowania kwestii statusu prawnego części z obiektów (tzw. nielegalnych upamiętnień). W ramach projektu opracowano wystąpienia do ww. instytucji oraz przewodniczącej Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych (KMNiE) Sejmu RP Barbary Nowickiej, Rzecznika Praw Obywatelskich dr. Adama Bodnara. Zagadnienie niszczenia grobów prezentowano podczas posiedzeń Komisji Wspólnej Rządu Mniejszości Narodowych i Etnicznych (23 października 2019 oraz 18 grudnia 2019 roku)¹, KMNiE Sejmu RP (10 marca 2020 roku)². Kierowano również wystąpienia do ABW w sprawie braku rezultatów śledztw i braku wykrycia sprawców prowokacji na pograniczu polsko-ukraińskim. Do MSWiA skierowano pismo w sprawie kolejnego zniszczenia grobów we wsi Fredropol³.

We współpracy ze środowiskami obywatelskimi z Polski i Ukrainy 3 listopada 2019 roku w miejscach zniszczonego upamiętnienia (grobu) w Monasterzu oraz wsi Werchrata (gm. Horyniec, woj.

1 Zapis przebiegu posiedzenia (pliki mp3): <http://mniejszosci.narodowe.mswia.gov.pl/mne/komisja-wspolna/posiedzenie/2019/11095,LXVIII-posiedzenie-Komisji-Wspolnej-Rzadu-i-Mniejszosci-Narodowych-i-Etnicznych-.html>.

2 Zapis posiedzenia: https://www.sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/transmisje_arch.xspunid=E5FD9309F1273571C1258520002C6911.

3 Dewastacja w listopadzie 2019 roku była drugim aktem wandalizmu wobec grobów ukraińskich w tej miejscowości; pierwsze zdarzenie miało miejsce w maju 2019 roku. W obu przypadkach sprawców nie ustalono. Więcej zob.: <https://www.nasze-slowo.pl/news/znishhili-ukrainski-pam-jatniki-u-polshhi/?fbclid=IwAR357Sjltaz0mY8t0TOlwYzNC879sq0mrlwFkFQirP0NPNP4w5Th-GynrmMk>.

podkarpackie) zorganizowano publiczne odczytanie apelu polskich środowisk obywatelskich Nie zapominajmy o zniszczonych ukraińskich grobach w Polsce⁴. W miejscu zniszczonego grobu na cmentarzu we wsi Werchrata ustanowiono drewniany krzyż. Grób w Monasterzu był uszkodzony i sprofanowany w 2015 roku, a we wsi Werchrata w październiku 2016 roku. Akcja i apel odwoływały się do wcześniejszej reakcji środowisk obywatelskich, byłych opozycjonistów⁵. Od daty pierwszego z serii zniszczeń z 2014 roku do stycznia 2020 roku oficjalne władze ani nie potępiły aktów barbarzyństwa, ani nie podjęły działań mających na celu naprawienie uszkodzonego grobu w nieistniejącej wsi Monasterz oraz całkowicie zniszczonego upamiętnienia w Werchracie.

Po ujawnieniu na początku stycznia 2020 roku faktu kolejnego zdarzenia – zniszczenia grobu w Monasterzu, ZUwP wydał „Oświadczenie”, w którym znalazł się m.in. postulat: „Wzywamy również Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, odpowiedzialne za politykę państwa wobec mniejszości narodowych i etnicznych, do powołania zespołu, który zajmie się całością zagadnień związanych zarówno z aktami prowokacji i wandalizmu, jak i uregulowania całości kwestii funkcjonowania na terenie Polski grobów i pomników ukraińskich”⁶. Wspólnie z aktywistami z Warszawy, Przemysła i Lublina na początku lutego 2020 roku zorganizowano symboliczne spotkanie w miejscu dewastacji oraz uporządkowano zniszczoną mogiłę. W reakcji na ww. wydarzenie środowiska obywatelskie skierowały również pismo do ministra kultury i dziedzictwa narodowego wicepremiera Piotra Glińskiego oraz prezesa IPN Jarosława Szarka⁷. Po raz pierwszy od 2014 roku, tj. od rozpoczęcia prowokacyjnych akcji niszczenia grobów i pomników ukraińskich na terenie RP, miała miejsce oficjalna reakcja organu rządu polskiego⁸.

Odpowiedzią na kolejny akt zniszczenia grobu był performance Anny Dąbrowskiej (wsparty przez ZUwP) „Widok publiczny” zrealizowany 2 lutego 2020 roku przed gmachem MKiDN⁹. Performerka złożyła również w Biurze Podawczym MKiDN osobisty apel skierowany do ministra Glińskiego¹⁰. Materiał wideo z performance’u zamieszczono na portalu społecznościowym FB.

ZUwP podjął aktywną współpracę z polskimi i ukraińskimi mediami w celu nagłośnienia przemilczanego i lekceważonego przez władze problemu. Materiały na temat niszczenia ukraińskich obiektów w Polsce, stanowiska i działań polskich organizacji obywatelskich ukazały się m.in. w „Gazecie Wyborczej”, Radiu Tok FM, tygodniku „Nasze Słowo”, agencji Ukrinform, dzienniku „Rzeczpospolita”, portalach i stacjach telewizyjnych w Ukrainie¹¹.

4 Tekst „Apelu” opublikowały polskie i ukraińskie media; zob.: <https://www.rp.pl/Historia/191109880-Apel-Nie-zapominajmy-o-zniszczonych-ukrainskich-grobach-w-Polsce.html>.

5 W reakcji na mającą miejsce od 2014 roku zorganizowaną akcję niszczenia grobów i pomników polskie środowiska obywatelskie wystosowały „Wołanie z Werchraty”; apel podpisało wiele wybitnych osobistości polskiego świata kultury i nauki. Zob.: <https://antymatrix.blog.polityka.pl/2016/10/16/wolanie-z-werchraty/>.

6 Pełna treść dokumentu zob.: <http://www.zup.ukraina.com.pl/images/stories/dokumenty/monastyr.pdf>.

7 <https://krytykapolityczna.pl/kraj/wzywamy-mkidn-i-ipn-do-potepienia-aktow-niszczenia-i-profanowania-ukrainskich-grobow/>.

8 <https://kuriergalicyski.com/actualnosci/8238-msz-rp-w-sprawie-rujnacji-pomnika-w-monasterze>.

9 O performance A. Dąbrowskiej zob.: <https://naszwybir.pl/publiczny-pereglyad-polska-mystkynya-pryvertaye-uvagu-polskoyi-gromadskosti-na-skladni-pytannya-polsko-ukrayinskogo-dialogu/> oraz <https://www.nasze-slowo.pl/u-czenti-varshavi-aktivistka-pokazala-ulamki-rozbito%d1%97-doshki-z-ukra%d1%97nsko%d1%97-mogili-v-monastiri/>.

10 Treść apelu zob.: https://circlesofstrangeness.files.wordpress.com/2020/02/list-do-ministra.pdf?fbclid=IwAR3qlsI-Hpw0gDLqPsZ5-hB-NGvl1mAfpiRvoVMadqaEEs_HUBFwFqiSOmfk.

11 <https://wyborcza.pl/7,162657,25375193,opamietajmy-sie-uszanujmy-ukrainskie-groby-i-cmentarze.html>; <https://krytykapolityczna.pl/kraj/monasterz-werchrata-list-otwarty-niszczenia-grobow-cmentarzy-pomnikow/>; <https://krytykapolityczna.pl/kraj/monasterz-werchrata-list-otwarty-niszczenia-grobow-cmentarzy-pomnikow/>; https://espresso.tv/news/2020/01/24/polska_inteligenciya_oprylyudnyla_zvernennya_prot_y_vandalizmu_schodo_ukrayinskykh_pamyatok/; <https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/2868014-ukrainski-j-polski-aktivisti-vidvali-splundrovani-mogili-upa-na-gori-monastir.html>.

b) przeciwdziałanie dyskryminacji obywateli Polski należących do mniejszości ukraińskiej w kwestii prawa do zachowania tożsamości, dziedzictwa kulturowego oraz historii. W ramach tego segmentu monitorowano m.in. podjęte przez polskie środowiska nacjonalistyczne i część członków Rady Miasta Przemyśl, działania wokół likwidacji w tym mieście ulicy biskupa J. Kocyłowskiego, osoby zasłużonej dla społeczności ukraińskiej regionu, uznanego przez papieża Jana Pawła II za błogosławionego oraz związanie z uchwałą Rady Miasta Przemyśl z 28 listopada 2019 roku. Monitorowano również media pod kątem występowania mowy nienawiści w związku ze sprawą zmiany nazwy ulicy oraz kampanią dyskredytacji społeczności ukraińskiej z Polski.

c) monitorowanie i reakcja na politykę historyczną realizowaną przez IPN i nieuwzględnianie oraz tendencyjne pomijanie przez tę instytucję m.in. w podejmowanych działaniach edukacyjnych oraz prowadzonych śledztwach w sprawie zbrodni wojennych losów mniejszości ukraińskiej, obywateli RP m.in. w okresie II wojny światowej i po jej zakończeniu. W ramach działań przygotowano wystąpienia do prezesa IPN Jarosława Szarka, RPO dr. Adama Bodnara, zaprezentowano ww. kwestie w trakcie posiedzenia KWRMNiE (18 grudnia 2019 roku)¹².

II) monitorowaniu przestępstw mowy nienawiści skierowanej przeciwko mniejszości ukraińskiej oraz migrantów z Ukrainy i podejmowaniu działań prawnych w tym zakresie.

W okresie od 1 października 2019 roku zanotowano nowe zjawisko – nasilenie się ataków medialnych i akcji dyskredytacji, zwłaszcza przeciwko ZUwP, organom prokuratury (Prokuraturze Rejonowej Warszawa Praga-Północ), sądom, prowadzącym postępowania m.in. z zawiadomienia ZUwP, osobom zgłaszającym mowę nienawiści. Część ataków w mediach (portalach internetowych, mediach społecznościowych) była również związana z realizacją przez ZUwP projektu „Monitorowanie i dokumentowanie przejawów dyskryminacji oraz mowy nienawiści wobec mniejszości ukraińskiej oraz migrantów z Ukrainy, interwencje prawne”, nagłaśnianiem kwestii niszczonej grobów i pomników ukraińskich w Polsce oraz zgłaszaniem do organów prokuratury przykładów mowy nienawiści, nawoływania do przemocy, znieważania z przyczyny pochodzenia narodowego¹³.

W ramach projektu kontynuowano działania prawne polegające na podejmowaniu interwencji prawnych m.in. w postaci zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

Działaniami prawnymi objęto sprawy nowe (składane są kolejne zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa) oraz sprawy będące w toku, wcześniej wszczęte z zawiadomienia ZUwP lub innych osób (od 2016 roku).

Działaniami prawnymi objęto m.in. przestępstwa publicznego nawoływania do popełnienia przestępstwa z art. 119 § 1 kk lub publicznego pochwalania popełnienia tego przestępstwa (art. 126a kk), publicznego nawoływania do popełnienia przestępstwa lub pochwalania popełnienia przestępstwa (art. 255 kk), publicznego nawoływania do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych

12 Nagranie z LXIX posiedzenia Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych – 18 grudnia 2019 roku, Warszawa; nagranie z posiedzenia cz. XI, zapis wystąpienia Piotra Tymy, <http://mniejszosci.narodowe.mswia.gov.pl/mne/komisja-wspolna/posiedzenia/2019/11113,LXIX-posiedzenie-Komisji-Wspolnej-Rzadu-i-Mniejszosci-Narodowych-i-Etnicznych-18.html> oraz cz. XII <http://mniejszosci.narodowe.mswia.gov.pl/mne/komisja-wspolna/posiedzenia/2019/11113,LXIX-posiedzenie-Komisji-Wspolnej-Rzadu-i-Mniejszosci-Narodowych-i-Etnicznych-18.html>.

13 <https://myslkonserwatywna.pl/rekas-czy-banderowcy-steruja-polska-prokuratura/> oraz <https://wprawo.pl/pilne-ukrainiec-oskarzyl-polakow-o-nazistowskie-zbrodnie-internauta-odpowiedzial-honorowo-klepnac-go-w-pysk-i-uslyszal-skandaliczny-wyrok/>; zob. także: <https://kresy.pl/wydarzenia/propozycja-nie-do-odrzczenia-sledczy-nagabuja-swiadkow-do-kajania-sie-zarzekoma-mowe-nienawisci-wobec-ukraincow/>.

(art. 256 § 1 kk), publicznego znieważania grupy ludności albo poszczególnej osoby z powodu jej przynależności narodowej, etnicznej (art. 257 kk), znieważania pomnika (art. 2611 kk), znieważania miejsca spoczynku zmarłego (art. 262 kk), zniesławiania (art. 212 kk), a także sprawy o ochronę dóbr osobistych (art. 24 kc).

Pod adresem członków ukraińskiej mniejszości narodowej oraz imigrantów z Ukrainy pojawiają się zwroty znieważające o treści: „banderowiec, banderowskie bydło, banderku*a, pomiot banderowski, pomiot, UPAdlińcy, UPAdlina, Ukraina kur*a, chachoł, gnida, swołocz, śmieć, skur*ysyn, pierd*lony, chwasty, je*any, bandyta”.

Określenia znieważające pojawiają się także pod adresem osób zaangażowanych w budowę dialogu polsko-ukraińskiego, czego przykładem są ataki na posłankę Małgorzatę Gosiewską, pod adresem ambasadora Ukrainy w Polsce, działaczy organizacji pozarządowych, dziennikarzy, byłego posła, a także polityków partii rządzącej.

Jako przykład zwrotów nawołujących do nienawiści w rozumieniu art. 256 § 1 kk odnotować można: „won, gonić, paszoł, precz z Ukraińcami, wypie*dalaj, wypie*dalać, tylko Polska je*ać Ukrainę”. Jako zwroty nawołujące do popełnienia przestępstwa przytoczyć można: „po prostu zastrzelić na miejscu, Powinni strzelić w łeb jednego upowca mniej, Po co mają klamki odjeb*c smiecia...”.

W sprawach karnych zakończonych wyrokiem orzekano: kary ograniczenia wolności, grzywny, pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, środek karny w postaci podania wyroku do wiadomości publicznej, nawiązki, zadośćuczynienie; sprawy także warunkowo umarzano.

Uprawomocnił się wyrok karny w sprawie złośliwego zakłócenia 26 czerwca 2016 roku w Przemyślu ukraińskiej procesji religijnej, publicznego znieważania jej uczestników z powodu ich ukraińskiej przynależności narodowej i naruszenia nietykalności cielesnej jednego z wiernych. Sąd Rejonowy w Przemyślu wyrokiem z 17 kwietnia 2019 roku uznał winę wszystkich dwudziestu oskarżonych, wymierzył kary ograniczenia wolności z zobowiązaniem do nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne oraz nawiązki. Sąd Okręgowy w Przemyślu II Wydział Karny – na skutek apelacji ZUWP – wyrokiem z 5 listopada 2019 roku orzekł wobec oskarżonych środek karny w postaci podania treści sentencji wyroku do wiadomości publicznej poprzez jego umieszczenie na stronie internetowej Komendy Miejskiej Policji w Przemyślu przez okres sześciu miesięcy.

Uprawomocnił się wyrok karny Sądu Okręgowego w Przemyślu II Wydział Karny z 19 lutego 2019 roku, którym skazano autora okrzyku „Śmierć Ukraińcom” wzniesionego 10 grudnia 2016 roku w Przemyślu podczas tzw. marszu „Orląt Przemyskich” na ul. Kościuszki pod budynkiem Ukraińskiego Domu Ludowego („Narodnyj Dim”) na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, karę grzywny oraz środek karny w postaci podania wyroku do wiadomości publicznej poprzez wywieszenie jego treści na tablicy ogłoszeń Sądu Okręgowego w Przemyślu na okres sześciu miesięcy, tj. przestępstwa stosowania gróźb bezprawnych wobec grupy osób ze względu na narodowość ukraińską (art. 119 § 1 kk) oraz przestępstwa publicznego nawoływania do nienawiści na tle różnic narodowościowych (art. 256 § 1 kk). Sąd Apelacyjny w Rzeszowie II Wydział Karny wyrokiem z 23 maja 2019 roku utrzymał w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Przemyślu.

W grudniu 2019 roku przed Sądem Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie V Wydział Karny zakończyła się sprawa zniesławiania prezesa ZUWP przez dziennikarza portalu internetowego www.

kresy.pl poprzez sformułowanie pod adresem prezesa organizacji ukraińskiej pomawiającego zarzutu o treści: „Lider Związku Ukraińców w Polsce grozi drugim Wołyniem”. W konsekwencji po zakończeniu procesu zwrot ten ze strony www.kresy.pl został usunięty.

Przed Sądem Okręgowym w Warszawie 23 marca 2020 roku zapadł wyrok skazujący oskarżonego prowadzącego jeden z portali internetowych, autora licznych wpisów na FB, któremu postawiono piętnaście zarzutów popełnienia przestępstw z art. 119 kk, art. 255 § 3 kk i art. 257 kk, jak np. publicznego stosowania groźby bezprawnej wobec grupy ludności z powodu jej przynależności narodowej poprzez opublikowanie wpisu „Znajdzie się kij na banderowski ryj”, znieważania grupy ludności ukraińskiej lub poszczególnych osób poprzez określanie ich mianem „swołocz, parch, parchaczka, stepowa swołocz, banderowska swołocz, chazarska swołocz, banderswołocz, hołota”. Wedle oskarżonego czytanie jego „osi” jest naruszeniem jego prywatności. Sąd Okręgowy uznał oskarżonego winnym wszystkich piętnastu zarzutów i skazał go na karę łączną ośmiu miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres trzech lat, zobowiązał oskarżonego do zaniechania publikowania w Internecie wypowiedzi znieważających i zawierających treści dyskryminujące z uwagi na przynależność narodową i etniczną, a także zobowiązał go do przeczytania książki Witolda Szawłowskiego Sprawiedliwi zdraycy. Sąsiedzi z Wołynia. Oskarżony zapowiedział apelację¹⁴.

ZUwP wniósł do sądu w Warszawie prywatny akt oskarżenia o zniesławienie Związku w sprawie wypowiedzi zacytowanej w artykule opublikowanym na portalu internetowym www.prawy.pl, w której pod adresem członków ZUwP sformułowano zarzut szpiegostwa: „I widocznie któryś z członków Związku Ukraińców w Polsce mnie po prostu zakapował, bo oni pełnią rolę szpiegów [w] Polsce... Zakapował mnie do ich służby bezpieczeństwa...”. Sprawa jest w toku.

Na portalu społecznościowym Facebook zamieszczono wpis internauty o treści „gonić psa na uk d kijowa co on u nas robi” skierowany pod adresem uczestników performance'u w Przemyślu z udziałem prezesa ZUwP oraz prezeski Stowarzyszenia Homo Faber z Lublina. W sprawie złożono zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

Do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie złożono pozew o ochronę dóbr osobistych jednego z członków ZUwP (art. 24 kc), w którym powód domaga się od prowadzącego portal internetowy www.kresy.pl usunięcia skutków naruszenia dóbr osobistych powoda poprzez opublikowanie oświadczenia zawierającego przeprosiny za tolerowanie utrzymywania obelżywych wpisów naruszających godność i dobre imię powoda.

Przed Sądem Okręgowym w Zamościu toczy się postępowanie karne, gdzie oskarżonemu postawiono zarzut publicznego stosowania groźby bezprawnej wobec pokrzywdzonego z powodu jego przynależności narodowej poprzez opublikowanie wpisu o treści „Krótki dialog chętnie z nienawistnym banderowcem podejmie kij bejsbolowy” oraz „Znajdzie się kij na banderowski ryj” (art. 119 kk).

Przed Sądem Rejonowym w Rudzie Śląskiej toczy się postępowanie karne, gdzie oskarżonemu postawiono zarzut pochwalania popełnienia przestępstwa (art. 255 § 3 kk) poprzez użycie zwrotu „Jeszcze się wpie... należał” opublikowanym na stronie Ukraińska V kolumna w Polsce.

14 https://www.nasze-slowo.pl/prokuror-zahishha%D1%94-kativ/?fbclid=IwAR0aEOw-5PMAcqufiS7sXVdYgdg-IaRZW_k0goZhU-GjPLJ30hDjqj_oCTT4.

Przed Sądem Okręgowym w Koszalinie toczy się postępowanie karne, gdzie oskarżonemu postawiono liczne zarzuty znieważania publicznego byłego posła narodowości ukraińskiej poprzez nazwanie go „banderowską k*wą”, znieważania dziennikarza narodowości ukraińskiej, znieważania ambasadora USA w Polsce Georgette Mosbacher, znieważania Pawła Klimkina, Szewacha Weissa, Binjamina Netanjahu.

Zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa złożono m.in. w sprawach:

- zamieszczenia na portalu społecznościowym Facebook na stronie Ukrainiec NIE jest moim bratem pod artykułem 22-letni Ukrainiec szarpał się z policjantami i uszkodził radiowóz... wpisu o treści: „A nie można po prostu zastrzelić na miejscu, Powinni strzelić w łeb jednego upowca mniej, Po co mają klamki odjeb*c smiecia było”;
- zamieszczenia na portalu społecznościowym Facebook na stronie Kresy.pl pod artykułem Ukraińscy nacjonałiści oburzeni porozumieniem ws. Donbasu... wpisu o treści: „Ukraińskie dzikusy”;
- zamieszczenia na portalu społecznościowym Facebook na stronie Ukrainiec NIE jest moim bratem pod artykułem z 5 lutego 2020 roku Wicemarszałek Sejmu: Poparcie dla Ukrainy jest bezwarunkowe i nie zależy od naszego dialogu... wpisów o treści: „...ta lafirynda...”, „ach wy zaprzańcy, Gosiewska to banderku*a, gnać tą ukrainę i ukraińców...”;
- zamieszczenia na portalu internetowym www.kresy.pl pod artykułem MSZ skomentowało rozbicie tablicy na pomniku UPA na górze Monastyrz wpisu pod adresem ministra spraw zagranicznych RP o treści: „Ciaputowicz bez lizana d... banderowcom wytrzymać nie może, wszawa menda”;
- zamieszczenia na portalu internetowym www.kresy.pl pod artykułem Wykładowca... wpisu pod adresem wykładowcy jednej z wyższych uczelni o treści „...gnida kasa..., ...swołocz... banderowska menda...”;
- zamieszczenia na portalu internetowym www.kresy.pl pod artykułem Romaszewska i Tyma oburzeni... wpisu o treści: „...głupiej p*y z kabanskiej tv...”;
- zamieszczenia na portalu społecznościowym Facebook na stronie Ukrainiec NIE jest moim bratem pod artykułem Ambasada Ukrainy krytykuje decyzję radnych Przemysła... wpisu pod adresem ambasadora Ukrainy w Polsce o treści „Co te zwierzaki mają do gadania, upad lince, Gołą d*pą w psyk możecie dostać, Zawsze i wszędzie Ukrainiec j*ny będzie, Paszli won na sicz zaporosko”;
- zamieszczenia na portalu internetowym www.kresy.pl pod artykułem Ambasador Ukrainy interweniował w MSZ ws. zmiany nazwy ul. BPA Kocyłowskiego w Przemysłu wpisu o treści „...ta pi*da...”;
- zamieszczenia na portalu społecznościowym Facebook na stronie Ukraińska V kolumna w Polsce pod artykułem Rzeczniczka ukraińskiego MSZ: Sami określimy kto jest naszym bohaterem... wpisu o treści: „Gonić ten banderowski syf z Polski razem ze Związkiem Ukraińców w Polsce...”;
- znieważenia miejsca spoczynku zmarłych na cmentarzu w m. Monastyrz poprzez rozbicie w styczniu 2020 roku przez nieznaną osobę (nieznane osoby) tablicy nagrobnej zawierającej imiona i nazwiska pochowanych tam osób, tj. przestępstwa z art. 262 § 1 kk.